

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Accvratam Qvæstionvm D. Thomæ, Ab LXXXIV. Vsqve ad finem: &
Disputationum de virtute Pœnitentiæ, De Clauibus, De Sacramentis
Pœnitentiæ, & Extremæ Vnctionis, De Purgatorio, Suffragiis & Indulgentiis,
expositionem complectens : Accesserunt Indices quinque: ... Postremus

Suárez, Francisco

[Köln], 1616

Sectio 6. In quibus sit, vel esse poßit potestas delegata ad indulgentias
concedendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93815](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93815)

in directam impetrationem.

qui non pendet ex particulari intentione singulorum operantium, sed hoc ipso quod aliquis est peculiari modo membrum vel focus huius religionis, merita eiusdem religionis valent apud Deum, ut ratione illorum peculiari auxilio aliqua bona conferat personis ei coniunctis, etiam ad hunc finem talia merita non referantur. Et praesertim habebunt hanc efficaciam, si talis persona aliquid a Deo petat propter merita talis religionis. Quamvis enim unusquisque iustus semper possit a Deo petere propter aliorum iustorum merita, & inde accipiat oratio aliquam impetrandi vim, maiorem tamen accipiet, quod talis persona magis coniuncta fuerit eis, propter quorum merita petit: nam ratio amicitiae postulat, ut propter amicos alius eis coniunctis beneficiamus, etiam ipsis amicis nihil directe potentibus. Atque ita fere explicarunt fructum huius unionis, siue admissionis Adrian. quodlib. 8. & Corduba quaestione quadragesima secunda.

Andr. Cordub.

Prodest etiam haec ratio ad directam impetrationem.

Addendum vero est, etiam prodesse ad illum fructum, qui directe per propriam impetrationem obtineri potest. Nam, licet ad hunc fructum necessaria sit propria intentio personae orantis, tamen ceteris paribus efficacior est infusa oratio facta pro persona sibi coniuncta, quam pro extranea: nam sicut merita ipsa iustorum per se & absque alia intentione valent de congruo personis ipsis coniunctis, non vero extraneis, ita ob eandem proportionem eadem merita, adiecta speciali intentione & oratione, maiorem efficaciam habent respectu personae coniunctae, quam extraneae. Et simili modo oratio ipsa, ceteris paribus efficacior est ad impetrandum pro persona coniuncta, quam pro extranea: ad hunc ergo effectum conferet illa unio. Et praeterea prodest, ut participes fiant personae sic coniunctae orationum omnium, quae generaliter fieri solent pro ipsa religione, & membris eius, nam illas participant, non solum priori modo, seu indirecte, sed etiam quoad directam impetrationem. Et verisimile est, quando haec orationes sunt a tota communitate, & quasi nomine totius religionis, non pendere effectum earum, etiam quoad directam impetrationem ex intentione particulari singulorum membrorum, sed intentionem Praelatorum sufficere, quamquam si accedant etiam intentiones singulorum, multum conferent ceteris paribus, ad efficaciam impetrationem: sed de his latius in propria materia de Oratione. De suffragio autem satisfactorio concedimus unionem illam, vel praecipuum superioris non sufficere sine intentione illius, cuius satisfactio applicatur. Quia vero haec applicatio saepe fit generaliter pro fratribus, & sociis religionis, ideo ad habendam partem in huiusmodi applicationibus conferre etiam illa coniunctio.

Iuuat ad satisfactorium suffragium.

Prodest ad lucrandas indulgentias religionibus concessas.

Adde ultimo, etiam interdum deseruire ad participandas, & lucrandas indulgentias a Sede Apostolica religionibus concessas, sed ad hoc necessaria est specialis facultas eiusdem Apostolicae sedis extendentis tales indulgentias ad huiusmodi personas, qualis concessa est Mendicantibus: ut ex compedio priuilegiorum constat, tunc autem non Prelatus religionis, sed ipsemet Summus Pontifex indulgentias concedit: atque ita indulgentiarum lucrum nunquam ab his Praelatis religionum manat.

SECTIO VI.

In quibus sit, vel esse possit potestas delegata ad indulgentias concedendas.

Artisius 4. quaest. 12. art. 2. part. 2. illius cap. 2. in fine: sentit hanc potestatem nunquam delegari. Nam, licet non neget posse ab aliquibus exerceri

Marfilij opinio recitatur.

ex speciali licentia Pontificis, negat tamen illam esse delegationem, sed solum prohibitionis ablationem. Putat enim in primis, hanc potestatem solum posse exerceri per sacerdotes: addit subinde, omnes sacerdotes habere illam iure diuino in suos subditos: tertio existimat, iure humano esse prohibitos vel impeditos ab usu illius potestatis. Ex quibus principiis concludit, quando eis sit facultas, non delegari potestatem, sed solum auferri prohibitionem. Nuncitur tamen falsis principis, ut ex dictis constat. Et praeterea non recte infert vniuersaliter: quia dari potest haec licentia sacerdoti etiam circa non subditos in foro poenitentiae: & tunc non est ablatio prohibitionis, sed collatio potestatis.

Dicendum ergo in primis est, hanc potestatem delegabilem esse. Conclusio est communis omnium Theologorum, quos saepe retuli, & clara: quia haec potestas iurisdictionis est, ergo est delegabilis. Item potestas Ecclesiastica in foro mere interno, seu sacramentali, & in foro externo, seu contentioso delegabilis est, ergo & in hoc foro, nihil enim speciale adferri potest, quod impediatur. Solum est necessarium facile exponere quis possit hanc potestatem delegare. Quod facile definitur ex dictis. Nam in primis Summus Pontifex maxime potest hanc delegationem facere, ut per se constat, & vsu quoridie fit: saepe enim iudices delegati a Papa, & Generales religionum, vel viri insignes hac potestate vniuersa Pontifici sibi concessa, quae est mere delegata: nec enim ex officio eis competit, aut eam possunt aliis subdelegare. Neque etiam dici potest, illos non esse delegatos, sed meros denunciatores indulgentiarum concessarum a Papa, quia revera non ita est. Papa enim nullam indulgentiam concessit, sed potestatem tantum, alioqui idem dici posset de Legatis, & de Summo Poenitentiaro, quod est contra omnia. Deinde etiam Episcopus potest respectu suorum subditorum hanc potestatem delegare. Probat, quia illa potestas est ordinaria, ut ostensum est, ergo potest delegari. Idem etiam confirmat vsus, & communis sententia. An vero Archiepiscopus, vel alius possit hanc delegationem facere, paulo inferius dicam.

De illo autem, cui potest fieri haec delegatio, aliquid dixerunt necessario debere esse sacerdotem, etiam ex diuino iure. Sed falsum hoc est: quia, ut supra ostendimus, ordo sacerdotis non est per se necessarius ad hunc effectum, quod si ille necessarius non est, neque alij ordines sunt necessarii: quia nullus eorum est per se principium alicuius absolutionis. Quocirca Summus Pontifex de saeco commisit hanc potestatem non sacerdotibus, ut Diaconis, Cardinalibus, & interdum etiam Cardinalibus nullum sacrum ordinem habentibus. An vero possit illa concedere omnino laicis, generalis quaestio est de qua, cumque iurisdictione Ecclesiastica, de qua supra dicam in materia de Censuris. Nunc breuiter dico, de absoluta potestate posse, iure tamen ordinario non posse, neque per generalem concessionem id facere, nisi aliquando fortasse expresse declararet in hoc dispensare.

Vnde falsum censo quod dixit Felinus in tract. de Indulgentiis, nu. 9. citans Antoninum i. p. tit. 10. capite tertio, §. quinto, per clausulam generalem, qua alicui conceditur, ut in articulo mortis obtinere possit indulgentiam plenariam a confessore, potest illam obtinere a quolibet laico, si neque confessor neque sacerdos, vel clericus alius haberi possit: nam priuilegium hoc concedens confessor intelligi debet, si haberi possit. Hoc, inquam, falsum existimo non solum de laico, sed etiam de quocunque non sacerdote. De laico quidem: quia illud est contra commune ius: & quia generalis concessio facta sine derogatione particulari, non intelligitur fieri contra ius commune, si aliter habere potest facultatem

Conclusio affirmans.

Quis possit hanc potestatem delegare.

An vero Archiepiscopus possit hanc potestatem delegare.

Relatus in prebatur.

entem effectum. De aliis vero clericis sacerdoti inferioribus patet: quia illi non possunt comprehendere nomine confessoris cui soli talis potestas conceditur ex vi illorum verborum. Dicere autem subintelligi conditionem, si possit inveniri confessor, est adde- dere aliquid privilegio, quod in ipso non habetur, nec formaliter, nec virtute. Quin potius probabile etiam est sacerdotem non posse in illo articulo ex vi illorum verborum talem indulgentiam concedere, nisi exercendo munus confessoris. unde, si audire confessionem non potest, neque concedere indulgentiam poterit, quia confessori conceditur potestas, quae formaliter intelligendum videtur, non enim sine causa dictum est confessori, non vero sacerdoti. Nihilominus quod hoc propositum est probabile, quia intelligi potest de confessore non actu, sed munere, & quia in illo articulo quilibet sacerdos, quantum in ipso est, potest esse confessor, ideo, si ex accidenti propter impotentiam poenitentis non potest confessionem audire, poterit in illo casu indulgentiam concedere, & pium est in probabili dubio ita facere, ut valeat quantum valere possit.

Atque ex his sequitur, Episcopum non posse hanc potestatem delegare laico, non quia iure divino sit incapax, sed quia iure humano laicus omnino remotus est ab Ecclesiasticis numeribus, ut latius dicemus in sequenti opere de censuris. Certum est autem unum Episcopum posse hanc facultatem delegare alteri respectu suorum subditorum, quia nullus potest esse magis capax huius delegationis, quam alter Episcopus, dummodo alioqui non sit per censuras impediens. Dubitari vero solet, an possit Episcopus delegare hanc potestatem sacerdoti simplici, aut inferioribus clericis. Quod attigit Antonius Roselli tract. de Indulgentiis, n. 391. & distinguit duplices indulgentias quasdam publicas, alias privatas in foro poenitentiali, & has posteriores ait delegari posse sacerdoti simplici, non vero priores, quia sunt iurisdictiones annexae dignitati Episcopali. Sed oppositum censeo verum quod tenuerunt Ioannes, & Gaspar Calderinus quos ipse citat. Et ratio est, quia licet dignitas Episcopalis habeat coniunctam hanc iurisdictionem, & illa, ut ordinaria, sit propria talis dignitatis, tamen quod illa, ut delegata, requirit dignitatem Episcopalem nullo iure constat, ideoque gratis asseritur. Item simplex sacerdos non est incapax huius delegationis, & Episcopus, nec divino, nec humano iure prohibitus est illam facere: ergo potest. Denique distinctio illa impertinens est: quia, ut saepe dixi, nulla est indulgentia fori poenitentialis nisi concomitanter, & ex accidentaria circumstantia, quae non variat rationem, aut potestatem concedendi indulgentiam. Unde censeo posse Episcopum potestatem hanc delegare vicario suo, etiam si sacerdos non sit, dummodo sit clericus, quia ille est capax, & aliunde nulla invenitur iuris prohibi- tio.

Ex his etiam facile responderi poterit quarenti, quisnam habeat de facto hanc potestatem delegatam. Dicendum est enim, quaeestionem esse de facto, ad quam Doctor non responderet, quia pendet ex voluntate Papae, aut Episcoporum, quae consulenda est, aut rescripta, vel privilegia, per quae manifestatur. Nihilominus tamen quaeri potest, an iure, vel usu aliqui habeant hanc potestatem. Aliqui putant Archiepiscopum habere à iure: quia non habet inmediate à Christo, sed à Papa: omnis enim iurisdic- tio Archiepiscopi, ut sic, est ex institutione Ecclesiae, non Christi: & idem à foriori dicent de legato Papae: & de Summo Poenitentiario, quos consequenter dicere debent habere hanc potestatem delegatam ex usu, quantum non ex iure. Sed illa ratio nullius momenti est, quia potest esse iurisdic- tio à Papa, & non esse delegata, sed ordinaria, ut ex supra dictis con-

stat, & in ipso Archiepiscopo est manifestum, alias nullam iurisdictionem ordinariam exerceat in sua Prouincia, sed tantum in sua dioecesi, quod est euidenter falsum, & contra tex. in capit. Pastor dicit, de officio ordin. & in capit. primo cum aliis eodem tit. in 6. Unde probabilius censeo in illo hac iurisdictionem non esse delegatam sed ordinariam utpote conuenientem ratione sui muneris & dignitatis. Unde consequenter etiam censeo posse illam delegare, sicut & alios actus iurisdictionis Archiepiscopalis, ut sic, ut ex eisdem iuribus constat. De poenitentiario vero aut Legato iam dixi supra rem esse incertam, & ideo consulendum esse vsum.

Ultimo inquiri hæc potest, quis possit dare alicui licentiam ad lucrandas indulgentias concessas ab Episcopo non suo. Quod tractat Corduba quaestione de simonia, dub. primo. & refert opinionem Paludani, & quorundam Canonistarum, asserentium, Parochum posse dare hanc licentiam, quam sequitur etiam Nauarrus notab. 31. numer. decimo tertio. Ipse vero tenet oppositum, quod mihi omnino verum videtur. Omis- sis autem eius rationibus, illa mihi videtur propria quod hæc licentia est virtualis quaedam delegatio, ut supra etiam probaui, & ideo solus ille potest hanc licentiam dare, qui potest hanc iurisdictionem delegare. Potestque à simili confirmari de licentia eligendi confessorem: nam solus ille potest eam dare, qui iurisdictionem delegare potest. Et hæc fuit etiam sententia Glossæ in dict. cap. Quod autem, estque etiam apud Theologos communior.

7
Quis possit dare sibi licentiam ad lucrandas indulgentias Episcopi non sui.

DISPUTATIO LVI.

De forma in concedendis indulgentiis seruanda.

Hæc est vitima indulgentiarum causa, de qua in primis considerandum est, quæ & qualis necessaria sit, vel sufficiat. Deinde vero, quia talis forma verbis, vel æquivalentibus signis exprimitur, non ad significandum tantum, sed etiam ad agendum, ideo duo alia circa formam hanc contemplanda erunt, scilicet, quomodo significatio eius interpretanda sit, & quanta sit eius efficacia.

SECTIO I.

Virum ad indulgentiam concedendam seu efficiendam necessaria sit aliqua forma, eaque determinata.

Ratio dubitandi esse potest: quia auctores communiter solum numerant tria ad indulgentiam necessariam, potestatem in concedente, dispositionem in recipiente, & pietatem in causa finali; Nam, licet Altisiodorus, Hostiens. & alij alias conditiones requirant, illæ reuera necessariae non sunt, & prout ab ipsis ponuntur, etiam ad dispositionem recipientis pertinent, non vero ad formam. Signum ergo est nullam formam esse in hoc negotio necessariam: quia nullam de illa mentionem faciunt. Unde sit, multo minus esse necessariam certam formam, præsertim, quia indulgentia non est sacramentum, ut determinatam formam requirat, id enim sacramentorum est proprium. Quod patet à simili: nam absolutio à censura, vel excommunicatione non requirit certam formam verborum: quia sacramentalis non est: ergo eadem ratione, neque ad indulgentiam requiretur. In contrarium vero est: quia indulgentia est absolutio quædam, quæ fit inter homines: huiusmodi autem absolutio fieri non

Rationes dub.

Cui p. p. Episcopus hanc potestatem delegare.

Anton. Rosell.

Calder.

Quis de facto habeat hanc potestatem delegatam.